

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ സപ്തഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

മാർകണ്ഡേയപ്രഭൃതിമുനിഭിർമന്ത്രിഭിശ്ച രാജാനം വിനാ ദേശസ്യ
ഭാവിനിദുരവസ്ഥാം വർണയിത്യാ കമപി രാജപദേ പ്രതിഷ്ഠാപയിതും
വസിഷ്ഠം പ്രത്യനുരോധഃ.

ആക്രന്ദിതാ നിരാനന്ദാ
സാന്ദ്രകുംഭജനാവിലാ |
അയോധ്യായാമവതതാ
സാ വ്യതിയായ ശർവരീ || 2.67.1 ||

വ്യതിതായാം തു ശർവർയാ -
മാഭിത്യസ്യോദയേ തതഃ |
സമേത്യ രാജകർതാരഃ
സഭാമീയുർദ്വിജാതയഃ || 2.67.2 ||

മാർകണ്ഡേയോഽഥ മൗദ്ഗൽയോ
വാമദേവശ്ച കശ്യപഃ |
കാത്യായനോ ഗൗതമശ്ച
ജാബാലിശ്ച മഹായശാഃ || 2.67.3 ||

ഏതേ ദ്വിജാഃ സഹാമാതൈഃ
പൃഥഗ്യാചമുദീരയൻ |

വസിഷ്ഠമേവാഭിമുഖാഃ

ശ്രേഷ്ഠം രാജപുരോഹിതം || 2.67.4 ||

അതീതാ ശർവരീ ദുഃഖം

യാ നോ വർഷശതോപമാ |

അസ്മിൻ പഞ്ചത്യാമാപന്നേ

പുത്രശോകേന പാർഥിവേ || 2.67.5 ||

സ്വർഗസ്ഥശ്ച മഹാരാജോ

രാമശ്ചാരൺയമാശ്രിതഃ |

ലക്ഷ്മണശ്ചാപി തേജസ്മി

രാമേണൈവ ഗതഃ സഹ || 2.67.6 ||

ഉഭൗ ഭരതശത്രുഘ്നൗ

കേകയേഷു പരന്തപൗ |

പുരേ രാജഗൃഹേ രമ്യേ

മാതാമഹനിവേശനേ || 2.67.7 ||

ഇക്ഷ്യാകുണാമിഹാദ്വൈവ

കശ്ചിദ് രാജാ വിധീയതാം |

അരാജകം ഹി നോ രാഷ്ട്രം

വിനാശം സമവാപ്സുയാത് || 2.67.8 ||

നാരാജകേ ജനപദേ

വിദ്യുൻമാലീ മഹാസ്വനഃ |

അഭിവർഷതി പർജ്ജന്യോ

മഹീം ദിവ്യേന വാരിണാ || 2.67.9 ||

നാരാജകേ ജനപദേ

ബീജമുഷ്ടിഃ പ്രകീര്യതേ |

നാരാജകേ പിതൂഃ പുത്രോ
ഭാര്യാ വാ വർതതേ വശേ || 2.67.10 ||

അരാജകേ ധനം നാസ്തി
നാസ്തി ഭാര്യാപ്യരാജകേ |
ഇദമത്യാഹിതം ചാന്യത്
കൃതഃ സത്യമരാജകേ || 2.67.11 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
കാരയന്തി സഭാം നരാഃ |
ഉദ്യാനാനി ച രദ്യാണി
ഹൃഷ്ടാഃ പുണ്യഗൃഹാണി ച || 2.67.12 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
യജ്ഞശീലാ ദ്വിജാതയഃ |
സത്രാഞ്ജയൻവാസതേ ദാന്താ
ബ്രാഹ്മണാഃ സംശിതവ്രതാഃ || 2.67.13 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
മഹായജ്ഞൈഷു യജ്ഞനഃ |
ബ്രാഹ്മണോ വസുസമ്പൂർണോ
വിസൃജന്ത്യാപ്തദക്ഷിണാഃ || 2.67.14 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
പ്രഹൃഷ്ടനടനർതകാഃ |
ഉത്സവാശ്ച സമാജാശ്ച
വർധന്തേ രാശ്ചവർധനാഃ || 2.67.15 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
സിദ്ധാർഥാ വ്യവഹാരിണഃ |

കമാഭിരഭിരജ്യന്തേ

കമാശീലാഃ കമാപ്രിയൈഃ || 2.67.16 ||

നാരാജകേ ജനപദേ

തൂദ്യാനാനി സമാഗതാഃ |

സായാഹ്നേ ക്രീഡിതും യാന്തി

കുമാർയോ ഹേമഭൂഷിതാഃ || 2.67.17 ||

നാരാജകേ ജനപദേ

ധനവന്തഃ സുരക്ഷിതാഃ |

ശേരതേ വിവൃതദ്വാരാഃ

കൃഷിഗോരക്ഷജീവിനഃ || 2.67.18 ||

നാരാജകേ ജനപദേ

വാഹനൈഃ ശീഘ്രവാഹിഭിഃ |

നരാ നിർയാന്ത്യരൺയാനി

നാരീഭിഃ സഹ കാമിനഃ || 2.67.19 ||

നാരാജകേ ജനപദേ

ബദ്ധഘണ്ടാ വിഷാണിനഃ |

അടന്തി രാജമാർഗേഷു

കുഞ്ജരാഃ ഷഷ്ഠിഹായനാഃ || 2.67.20 ||

നാരാജകേ ജനപദേ

ശരാൻ സന്തതമസ്യതാം |

ശ്രൂയതേ തലനിർഘോഷ

ഇഷ്യന്ത്സാണാമുപാസനേ || 2.67.21 ||

നാരാജകേ ജനപദേ

വണിജോ ദൂരഗാമിനഃ |

ഗച്ഛന്തി ക്ഷേമമധ്യാനം
ബഹുപൺയസമാചിതാഃ || 2.67.22 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
ചരത്യേകചരോ വശീ |
ഭാവയന്നാത്മനാസ്ത്മാനം
യത്ര സായം ഗൃഹോ മുനിഃ || 2.67.23 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
യോഗക്ഷേമഃ പ്രവർത്തതേ |
ന ചാപ്യരാജകേ സേനാ
ശത്രുൻ വിഷഹതേ യുധി || 2.67.24 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
ഹൃഷ്ടൈഃ പരമവാജിഭിഃ |
നരാഃ സംയാന്തി സഹസാ
രഥൈശ്ച പ്രതിമണ്ഡിതാഃ || 2.67.25 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
നരാഃ ശാസ്ത്രവിശാരദാഃ |
സംവദന്തോപതിഷ്ഠന്തേ
വനേഷുപവനേഷു വാ || 2.67.26 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
മാൽയമോദകദക്ഷിണാഃ |
ദേവതാഭ്യർചനാർഥായ
കൽപ്യന്തേ നിയന്തൈർജനൈഃ || 2.67.27 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
ചന്ദനാഗുരുരുഷിതാഃ |

രാജപുത്രോ വിരാജന്തേ
വസന്തേ ഇവ ശാഖിനഃ || 2.67.28 ||

യഥാ ഹ്യനുദകാ നദ്വ്യാ
യഥാ വാപ്യത്യുണം വനം |
അഗോപാലാ യഥാ ഗാവ -
സ്തഥാ രാശ്രുചരാജകം || 2.67.29 ||

ധ്വജോ രഥസ്യ പ്രജ്ഞാനം
ധൂമോ ജ്ഞാനം വിഭാവസോഃ |
തേഷാം യോ നോ ധ്വജോ രാജാ
സ ദേവത്വമിതോ ഗതഃ || 2.67.30 ||

നാരാജകേ ജനപദേ
സ്വകം ഭവതി കസ്യചിത് |
മത്ത്യാ ഇവ ജനാ നിത്യം
ഭക്ഷയന്തി പരസ്പരം || 2.67.31 ||

യേ ഹി സംഭിന്നമർയാദാ
നാസ്തികാശ്ചരിനസംശയാഃ |
ത്യേപി ഭാവായ കൽപന്തേ
രാജദണ്ഡനിപീഡിതാഃ || 2.67.32 ||

യഥാ ദൃഷ്ടിഃ ശരീരസ്യ
നിത്യമേവ പ്രവർത്തതേ |
തഥാ നരേന്ദ്രോ രാശ്രുസ്യ
പ്രഭവഃ സത്യധർമയോഃ || 2.67.33 ||

രാജാ സത്യം ച ധർമശ്ച
രാജാ കുലവതാം കുലം |

രാജാ മാതാ പിതാ ചൈവ
രാജാ ഹിതകരോ നൃണാം || 2.67.34 ||

യമോ വൈശ്രവണഃ ശക്രോ
വരുണശ്ച മഹാബലഃ |
വിശിഷ്യന്തേ നരേന്ദ്രേണ
വൃത്തേന മഹതാ തതഃ || 2.67.35 ||

അഹോ തമ ഇവേദം സ്യാ -
ന്ന പ്രജ്ഞായേത കിഞ്ചന |
രാജാ ചേന്ന ഭവേൽലോകേ
വിഭജൻ സാധ്യസാധുനീ || 2.67.36 ||

ജീവത്യപി മഹാരാജേ
തവൈവ വചനം വയം |
നാതിക്രമാമഹേ സർവേ
വേലാം പ്രാപ്യേവ സാഗരഃ || 2.67.37 ||

സ നഃ സമീക്ഷ്യ ദ്വിജവര്യ വൃത്തം
നൃപം വിനാ രാജ്യമരൺയഭൂതം |
കുമാരമീക്ഷ്യാകുസുതം വദാൻയം
ത്വമേവ രാജാനമിഹാഭിഷിഞ്ച || 2.67.38 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അയോധ്യാകാണ്ഡേ സപ്തഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||